

УДК 339.138

ПОНЯТТЯ ТА ГЕНЕЗИС РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ

Студ. О.А. Шевель, гр. БМР-1-12

Наук. керівник доц. О.С. Євсейцева

Київський національний університет технологій та дизайну

Автором перших наукових праць з логістики прийнято вважати французького військового фахівця А. Джоміні (1779-1869 р.р.), який визначив логістику як «практичне керівництво пересування військовими», і вперше в 1812 році застосував цю науку на практиці при плануванні забезпечення армії Наполеона. Остаточне ж формування логістики як наукового напрямку у сфері військової справи відносять до середини XIX ст.

У 60-х роках XX ст. із концепції маркетингу виділяють коло проблем, які пов'язані із забезпеченням процесу виробництва матеріальними ресурсами.

Причини виділення цих проблем пояснюються значним ростом на підприємствах затрат на збереження запасів та транспортування продукції. Підприємства починають проводити дослідження в області просування матеріального потоку по каналам розподілу, скороченням затрат на збереження запасів та транспортування продукції. На основі отриманих результатів по рішенню цих проблем сформувалася нова наука логістика.

Саме із середини 50-х років XX ст. (період «класичної логістики») поняття логістики ввійшло в економічну термінологію США як логістика підприємства. У 1951 році американський спеціаліст із системного аналізу професор О. Моргенштерн уперше вказав на можливість використання логістичного підходу у сфері економіки. Так, у своїй праці «Note of the Formulation of the Study of Logistics» він розглядає логістику як частину вчення про організацію та економіку виробництва, яка охоплює заготівельну, внутрішньовиробничу та збутову логістику.

Наприкінці 70-х років XX ст., у завершальний період «класичної логістики», відбулися концептуальні зміни в логістичній науці. Якщо раніше акцент робився на компромісах між функціями застосування логістики в межах однієї фірми, то надалі він змістився в бік компромісів між фірмами.

На початку 80-х років XX ст. зміни в розвитку логістики викликали появу «неологістики», або логістики другого покоління, яка характеризувалася розширенням сфери дії і виходом за межі традиційних логістичних функцій. Необхідність такого процесу пояснювалася тим, що жоден із структурних підрозділів фірми традиційно не мав достатніх можливостей та ресурсів для того, щоб самостійно належним чином реагувати на зміни зовнішніх умов та ефективно працювати. Необхідна була спільна, злагоджена робота всієї фірми чи підприємства. Тому велика увага стала приділятися між-функціональним компромісам.

Із середини 80-х років XX ст. у західних країнах спостерігається новий підхід до розвитку логістики, що отримав назву концепції «загальної відповідальності», який можна охарактеризувати в цілому як логістичне та природне продовження вищезазначеного комплексного підходу. Його особливість – вихід логістичної системи за межі економічного середовища та врахування соціальних, екологічних і політичних аспектів; критерій – максимальне співвідношення вигод і витрат. З початку 90-х років XX ст. логістику визначають як новий напрям у науці – теорію та практику управління матеріальним і відповідним інформаційним потоком, тобто в комплексі питань, пов'язаних із процесами обігу сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, напівфабрикатів, запасних частин, готової продукції, їх доставки від постачальника до заводу-виробника і від заводу-виробника до кінцевого споживача відповідно до його вимог та інтересів.

Розвиток теорії логістики в США, Німеччині збагатив її такими категоріями, як фізичний розподіл, фізичне постачання, маркетинг-логістика, бізнес-логістика, промислова логістика, логістичний менеджмент, менеджмент матеріалів, управління ланцюгом поставок.